

periscopi

VALÈNCIA

Cultura i Naturalesa

Trobades
professionals
de cultura

19-20
NOVEMBRE
2025

TEM
TEATRE
EL MUSICAL

L'Albufera
Patrimoni Natural

@VisitValencia

Benvinguts a Periscopi València!

La cultura, en el seu sentit més profund, és una manera de relacionar-nos amb el món. Ens ensenya a mirar, a interpretar i a cuidar el que ens envolta. En un moment en què el repte ambiental s'ha convertit en un dels grans desafiaments de la nostra època, l'Ajuntament de València impulsa esta nova edició de Periscopi amb la convicció que el diàleg entre la cultura i la naturalesa no sols és possible, sinó també necessari.

Periscopi València 2025. Cultura i Naturalesa naix com un espai de trobada entre gestors culturals, artistes, investigadors i ciutadania, amb el propòsit de compartir experiències, projectes i idees que ens ajuden a repensar la nostra relació amb l'entorn des de la creació i la sensibilitat artística. Perquè la cultura pot i deu ser una ferramenta per a fomentar la consciència ecològica, la sostenibilitat i el respecte pel territori; una aliada per a imaginar modes de vida més equilibrats, on l'art contribuïsca a regenerar allò natural i comú, i a reconnectar amb el que ens unix com a comunitat.

Des de l'Ajuntament de València volem reivindicar que la sostenibilitat també té una dimensió cultural. No es tracta només de protegir els recursos naturals, sinó també de transformar les mirades, els hàbits i els valors que sostenen la nostra convivència. En eixe sentit, Periscopi València pretén obrir un espai fèril per a l'intercanvi de coneixements, la col·laboració entre disciplines i per a la creació de noves narratives que inspiren tant als professionals de la cultura com al conjunt de la societat.

L'Ajuntament de València continua apostant per una política cultural transformadora, integradora i compromesa amb els grans debats contemporanis. Després d'abordar en 2024 la relació entre cultura i salut, fem ara un pas més en situar la naturalesa com a eix vertebrador de la reflexió. Perquè cuidar el planeta també és cuidar la nostra identitat, el nostre patrimoni i el nostre futur.

José Luis Moreno Maicas

Regidor d'Acció Cultural, Patrimoni i Recursos Culturals | Ajuntament de València

16:00
—
18:15

Visionat de projectes Acte privat

Els projectes finalistes de la convocatòria Cultura i Naturalesa, celebrada entre el 2 d'octubre i el 5 de novembre, mostraran els seus projectes davant els professionals següents amb el propòsit de rebre un assessorament personalitzat.

Després de l'activitat les persones que han visionat els projectes es reuniran per a triar el guanyador de la convocatòria.

Alberto Fesser.

President
Fundació Contemporània

Bernard Gaspar.

Cap de servici
Acció Cultural Ajuntament
de València

Carles Sanchis.

President de la Junta Rectora
Parc Natural de l'Albufera

Lucía Vázquez García.

Consultora cultura, educació i
desenvolupament sostenible

Mónica Gutiérrez.

Creadora, gestora i
productora cultural
Col·lectiu Basurama

Natalia Armijos.

Consultora internacional i
directora d'economia creativa
ConCIBE

18:00
—
19:30

ACREDITACIONS

18:30
—
19:15

Repensar el vincle cultura-territori a través d'allò vegetal Xarrada inspiradora

María Van den Eynde. Directora general I FLORA. Festival Internacional de les Flors

19:15
—
19:30

Presentació del projecte guanyador Cultura i Naturalesa

19:30
20:30

Una Túria amb...

Activitat amb inscripció prèvia

Una trobada 100 % networking. Un amfitrió i un grup reduït de sis participants per taula. Una conversa oberta, sense guió previ, per a intercanviar idees en un clima de confiança i proximitat. Una oportunitat única per a compartir experiències i generar connexions entre els ponents de Periscopi València i professionals valencians.

Alberto Fesser

President
Fundació Contemporània

Álvaro Borrás

Director
Caixaforum València

Amelie Aranguren

Paisanaje

Anxo Manuel Lorenzo Suárez

Secretari general de Cultura
Xunta de Galícia

Carles Sanchis

President de la Junta Rectora
Parc Natural de l'Albufera

Isabel Ferreria

Directora artística
Arbola Fest

Javier Remiro

Coordinador Àrea
d'Economia Blava Sostenible
Fundació Biodiversitat

José Luis Moreno Maicas

Regidor d'Acció Cultural,
Patrimoni i Recursos Culturals
Ajuntament de València

Lucía Vázquez García

Consultora cultura, educació i
desenvolupament sostenible

María Van den Eynde

Directora general | FLORA
Festival Internacional
de les Flors

Mónica Gutiérrez

Creadora, gestora i
productora cultural
Collectiu Basurama

Natalia Armijos

Consultora internacional
i directora d'economia
creativa I ConclBE

Pascual Gil Muñoz

Director i conservador del Parc
Nacional de Timanfaya

Yasodhara López

Directora general
Fundació Ciutat de l'Energia

09:00

09:30

ACREDITACIONS

09:30

09:45

Inauguració
institucional

José Luis Moreno Maicas. Regidor d'Acció Cultural, Patrimoni i Recursos Culturals I Ajuntament de València

Sara Magán. Directora I Fundació Contemporània

09:45

10:15

Arxiu, art i vida de l'Horta
Valenciana Charla

Xarrada inspiracional

Daniel Tomás Marquina. Professor titular de la Universitat PD i participant Projecte Artxiviui L'Horta

10:15

11:30

Patrimoni natural

Taula de conversa

L'Albufera de València, la Ribeira Sacra i Timanfaya són tres artefactes de naturalesa i cultura, resultat d'una prolongada interacció entre el medi físic i l'humà. Estos espais híbrids són, a més, potents icones territorials, dels quals partixen arrels emocionals àmpliament esteses per les seues respectives regions. En esta taula s'obrirà un diàleg entre ells per a analitzar els dilemes que planteja la confrontació de perspectives productivistes i conservacionistes, les limitacions que marca l'herència de rígids clíxés paisatgístics en el traçat de rutes per a la seua gestió i les dificultats que emergixen d'uns contextos sociopolítics complexos i d'un enorme desafiament climàtic.

Carles Sanchis

Presenta: Carles Sanchis. President de la Junta Rectora I Parc Natural de l'Albufera **Conversa amb: Anxo Manuel Lorenzo Suárez.** Secretari general de Cultura I Xunta de Galícia. **Pascual Gil Muñoz.** Director i conservador I Parc Nacional de Timanfaya.

11:30
—
12:00

PAUSA CAFÉ

12:00
—
13:15

Institucions culturals en diàleg amb la naturalesa

Taula de conversa

El diàleg se centrarà en com els espais culturals i naturals constitueixen llocs únics per a reflexionar en profunditat i de manera col·lectiva sobre qüestions fonamentals com la identitat humana i la seua relació amb la resta dels éssers, la col·laboració interespecíes o la recuperació dels sabers tradicionals en les societats contemporànies. A través d'experiències pràctiques, es mostrarà com estos espais es convertixen en àmbits de trobada essencials des dels quals decidir cap a on volem avançar en la construcció del present i del futur.

—
Lucía Vázquez García

Presenta: Lucía Vázquez García. Consultora cultura, educació i desenvolupament sostenible. **Conversa amb:** Blanca de la Torre. Directora I IVAM. Yasodhara López. Directora general I Fundació Ciutat de l'Energia

13:15
—
14:30

Cultura i naturalesa: noves maneres d'habitar el món

Taula de conversa

Esta conversa sorgeix de la inquietud que travessem davant la crisi ecosocial i les respostes que l'art o les pràctiques artístiques són capaces de generar. Reunix tres projectes —i un encara secret, el guanyador de la convocatòria Cultura i Naturalesa— que treballen des de l'esperança activa, imaginant i assajant ciutats més habitables i justes en les quals caben moltes formes de vida. A través d'experiències concretes, abordarem els desafiaments i dificultats que sorgeixen en l'intent de crear un futur més prometedor.

—
Amelie Aranguren

Presenta: Amelie Aranguren Paisanaje. **Conversa con:** Isabel Ferreira. Directora artística I Arbola Fest. Mónica Gutiérrez. Creadora, gestora i productora cultural I Col·lectiu Basurama.
Projecte guanyador convocatòria Cultura i Naturalesa

14:30
—
16:00

ESMORZAR LLIURE

16:00

19:00

Tallers

Activitat inscripció prèvia

Aliances per a projectes vinculats amb la naturalesa

Taller pràctic per a explorar, codissenyar i aterrar projectes culturals que promoguen la sostenibilitat ambiental, la justícia climàtica i el dret a participar en la vida cultural. A través d'enfocaments col·laboratius, s'activarà el valor del patrimoni cultural i natural, i el potencial del sector creatiu com a motor de desenvolupament inclusiu. En finalitzar, les persones participants podran formular projectes amb teoria de canvi, pressupost i indicadors; manejar conceptes clau; mapificar riscos i salvaguardes, i identificar aliances i cooperació internacional per a iniciatives que integren cultura i naturalesa des d'una perspectiva transformadora i comunitària.

Facilitadora: Natalia Armijos. Consultora internacional i directora d'economia creativa I Concep.

In Lo<3 we Trash

Taller inspiracional que proposa un canvi de mirada sobre els residus explorant el seu potencial. Aborda una part pràctica, que permet experimentar este canvi des del material, i una altra teòrica, amb exemples de projectes que treballen amb l'existent per a evitar generar-ne més. Es busca imaginar amb allò de què disposem, repensar els recursos més enllà de l'econòmic i concebre els projectes com a processos flexibles. El taller es planteja com una conversa oberta, on compartir idees i detectar clells administratius, mentals i personals que permeten entendre com es desenvolupen i avancen realment els projectes.

Facilitadora: Mónica Gutiérrez. Creadora, gestora i productora cultural I Col·lectiu Basurama.

La cultura davant desastres naturals

Taller que convida a reflexionar sobre el territori com a espai viu, més enllà del seu paper com a suport físic de la catàstrofe. A través d'exemples, diàleg i exercicis pràctics, s'abordarà com els desastres naturals revelen la fragilitat dels nostres models de desenvolupament i la necessitat de repensar la nostra relació amb la naturalesa. La trobada proposa imaginar noves formes de reparació que no repetisquen els patrons del passat, explorant la dimensió cultural, emocional i material del territori. Des de l'observació i la pràctica, es buscarà comprendre com els recursos naturals sostenen la nostra vida i com, després d'una crisi, poden sorgir oportunitats per a transformar hàbits, reconstruir vincles i dissenyar projectes més sostenibles i sensibles amb l'entorn.

Facilitador: Joan Olmos i Llorens. Doctor enginyer de camins I Fundació La Plaça Debats.

Ponents

Alberto Fesser

La Fàbrica i Fundació Contemporània

Enginyer de l'ICAI, amb una àmplia trajectòria en consultoria de gestió empresarial, es va unir en 1998 a Alberto Anaut per a desenvolupar La Fàbrica, promotora de projectes culturals contemporanis com la revista Matador i els festivals PHotoEspaña, Notodofilmfest, Madrid Design Festival, Festival Eñe, i nombroses exposicions i projectes audiovisuals. Ha col·laborat en el disseny i programació d'espais culturals com La Casa Encesa, Matadero Madrid o La Térmica. Des de 2008 presidix la Fundació Contemporània, impulsora de formació i trobades professionals per al sector cultural.

Álvaro Borrás

Director | CaixaForum València

Ha treballat com a professor a Espanya i el Regne Unit, i realitzat voluntariat en Greenpeace, Proyecto Hombre i en Voluntaris CaixaBank.

Màster en Traducció i Interpretació per la Universitat de València i postgrau en Gestió Social per la IDEC – Universitat Pompeu Fabra.

Treballa en la Fundació "la Caixa" des de 1998, on ha exercit diferents responsabilitats: gestor del programa de Persones Majors a la Comunitat Valenciana i Múrcia, delegat territorial, responsable territorial d'Acció Social a la Comunitat Valenciana, Aragó, La Rioja i Balears i, des de 2021, director de Caixaforum València.

Amelie Aranguren

Paisanaje

Entre 2011 i 2023 va formar part de Campo Adentro/Inland, projecte que unix art i compromís social entorn del món rural i la sostenibilitat. Actualment és cofundadora de Paisanaje i co-responsable del Centre de Acercamiento a lo Rural (CAR), un espai per a la creació i investigació artística amb enfocament ecològic i comunitari. Va ser directora artística de la galeria Max Estrella i responsable d'activitats de la Fundació Federico García Lorca. Anteriorment va coordinar l'Espacio Uno del Museu Reina Sofia i va treballar en institucions com el Jeu de Paume (París) i amb l'artista Miquel Barceló

Anxo Manuel Lorenzo Suárez

Secretari general de Cultura | Xunta de Galícia

Llicenciat en Filologia Hispànica i doctor per la Universitat Autònoma de Barcelona, és catedràtic de Filologia Gallega i Llatina en la Universitat de Vigo des de 1992. Va ser secretari de la Comissió de Normalització Lingüística en 2004 i coordinador de l'exposició itinerant «As Nosas Paraules». En 2009 va ser nomenat secretari general de Política Lingüística i en 2012, secretari general de Cultura.

Bernard Gaspar Martínez

Cap del Servei d'Acció Cultural | Ajuntament de València

Amb formació en economia per la Universitat de València, ha desenvolupat la seua trajectòria en l'Administració pública, especialment en l'àmbit local. La seua experiència abasta des de la subdirecció d'Universitats en la Conselleria d'Educació fins a la coordinació de projectes de relacions internacionals, emprenedoria i innovació a l'Ajuntament de València, on actualment treballa en l'Àrea d'Acció Cultural. Compromés amb el benestar social, col·labora com a president d'una associació de pacients amb càncer de pulmó. Apassionat de l'esport, troba en les maratons, tant urbanes com de muntanya, una font d'energia i equilibri.

Blanca de la Torre

Directora | IVAM

Llicenciada en Història de l'Art i Màster en Disseny d'Espais Expositius. Des d'abril de 2025 dirigeix l'IVAM (Institut Valencià d'Art Modern). Anteriorment va ser comissària cap de la Biennal de Hèlsinki (Finlàndia) i de la 15a Biennal Internacional de Cuenca (l'Equador), així com codirectora artística del programa Overview Effect en el Museu d'Art Contemporani de Belgrad (MoCAB). Amb més de dos dècades de trajectòria, ha comissariat exposicions i col·laborat amb museus i institucions de tot el món, a més de publicar nombrosos textos i participar en conferències i jurats internacionals.

Carles Sanchis Ibor

President de la Junta Rectora | Parc Natural de l'Albufera

Doctor en Geografia per la Universitat de València (1998). En l'actualitat és investigador del Centre Valencià d'Estudis del Reg de la Universitat Politècnica de València, on treballa des de l'any 2001. Des de 2002 és també professor associat del Departament de Geografia de la Universitat de València. És membre fundador i vocal del patronat de la Fundació Assut per a la protecció i defensa dels regadius tradicionals i aiguamolls del Mediterrani, i des de 2020 és el president de la Junta Rectora del Parc Natural de l'Albufera.

Daniel Tomás Marquina

Professor titular d'Universitat PD i participant Projecte Artxivi L'Horta

Doctor en Art: producció i investigació. Cum laude amb la tesi titulada « Del interés del arte por el espacio de la vida. Contracultura, participación e imaginarios sociales en la búsqueda de espacios de oportunidad». Actualment és professor permanent laboral a la Universitat Politècnica de València on impartix docència en el Grau de Belles Arts o el Màster Universitari en Producció Artística en assignatures relacionades amb el camp de l'escultura, la ceràmica i l'art públic. Forma part del grup d'investigació Laboratorio de Creaciones Intermedia de la Facultat de Belles Arts de Sant Carles, des d'on també realitza treballs d'investigació com a seminaris i congressos; també diverses publicacions en revistes d'impacte i participació en projectes I+D+I.

Isabel Ferreira

Directora artística | Arbola Fest

Gestora, comissària, directora artística amb més de dos dècades d'experiència de treball en diferents països i entorn de dos àrees d'interès: les arts vives i la intersecció entre art, ciència i naturalesa. Cofundadora de LABEA - Laboratori d'Art, Ciència i Naturalesa des d'on dirigeix, entre altres, Arbola, el festival d'arts vives que celebra la cultura arbòria i vegetal que al juny de 2026 celebrarà la seua quarta edició i el projecte Plantadania d'estratègies creatives de renaturalització urbana.

Javier Remiro Perlado

Coordinador Àrea d'Economia Blava Sostenible | Fundació Biodiversitat

Durant l'última dècada, el seu treball en la Fundació Biodiversitat, s'ha centrat en la gestió de projectes com l'Observatori Espanyol d'Aquicultura i programes europeus com Biodiversa+ i Pleamar, orientats a la conservació marina i la sostenibilitat pesquera. Des de la seua àrea, dona suport a iniciatives per a millorar la gestió d'àrees marines protegides, reduir residus, fomentar xarxes i sensibilització ambiental. Col·labora a més en projectes com LIFE IP INTEMARES, Empleaverde i convocatòries FEDER sobre transició ecològica, bioeconomia, economia circular i renaturalització urbana. Des de 2023 impulsa una línia que unix cultura, art i naturalesa.

Joan Olmos i Llorens

Doctor Enginyer de Camins | Fundació La Plaça Debats

Professor titular d'universitat en l'àrea d'Urbanisme. Ha dedicat la major part de la seua vida professional a l'estudi del medi ambient, el territori i la ciutat, col·laborant amb les iniciatives ciutadanes que han sorgit en les últimes dècades. Durant 20 anys va impartir docència en la Universitat Politècnica de València. Va ser director general d'Obres Públiques de la Generalitat Valenciana i degà del seu col·legi professional. La seua última publicació, en 2019, es titula La reconquesta del espacio público.

José Luis Moreno Maicas

Regidor d'Acció Cultural, Patrimoni i Recursos Culturals | Ajuntament de València

Gestor cultural amb àmplia trajectòria en l'àmbit audiovisual valencià. Ha sigut programador en la Mostra de Cinema de València i redactor i productor en Canal 9. Des de l'any 2000 forma part de l'Institut Valencià de Cinematografia com a tècnic jurídic, on ha ocupat diferents càrrecs de responsabilitat: director general de Culturarts (2014), director adjunt d'Audiovisuals i Cinematografia del Institut Valencià de Cultura (2016) i, des de 2023, responsable de la conservació de l'arxiu fílmic de l'IVC. El seu treball s'orienta a consolidar la cultura com a motor estratègic per al desenvolupament i projecció de la ciutat de València.

Lucía Vázquez García

Consultora cultura, educació i desenvolupament sostenible

Historiadora de l'art i medievalista. Becària Fulbright. Ha sigut cap del Departament d'Educació del Museu Picasso Màlaga i coordinadora de projectes en REDS-SDSN Spain. Recentment, ha coordinat l'eix de sostenibilitat del Pla de drets culturals del Ministeri de Cultura. Ha impartit formació per a diferents institucions com CIFAL-UNITAR- la divisió de formació de l'ONU-; els centres culturals d'Espanya a Llatinoamèrica; l'Institut Nacional de Tecnologies Educatives i de Formació del Professorat del Ministeri d'Educació o la Xarxa Espanyola de Teatres, Auditoris, Circuits i Festivals. Actualment és consultora en Global Schools Program, l'antena educativa de SDSN.

María Fuster

Presentadora elèctrica i experta en comunicació

Llicenciada en Comunicació Audiovisual per la UPV i presentadora de televisió amb moltes hores de vol en directe. Ha posat veu, rostre i energia en cadenes com À Punt, RTVE, TV3 o La Sexta. Compagina la seua labor davant de les càmeres amb la gestió i formació en empreses i institucions, impartint tallers i assessorament en comunicació eficaç. Professional versàtil, curiosa i en constant evolució, Maria transforma cada projecte en una història que mereix ser contada.

María Van den Eynde

Directora general | FLORA. Festival Internacional de les Flors

María Van den Eynde és directora general de FLORA, Festival Internacional de les Flors, des de 2019. Amb una notable trajectòria en projectes culturals, és directora d'Estudio Larsen, empresa de servicis per a la cultura. Va començar la seua carrera treballant com a editora de llibres d'art per a, més tard, treballar com a directora d'estudi en diverses agències. Des de llavors, ha desenvolupat projectes per a institucions culturals com el Museu Nacional del Prado, el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, Patrimoni Nacional, ARC o la Fundació Juan March.

Mónica Gutiérrez

Creadora, gestora i productora cultural | Col·lectiu Basurama

Possible neboda de Simone Weil ;) ... l'apassiona nadar, la melmelada i el bròcoli. Va estudiar Ciències Ambientals i posteriorment va cursar màsters en Cooperació Internacional i en Gestió de Projectes Culturals. Forma part de Basurama, col·lectiu amb més de 20 anys de treball entre art, arquitectura i medi ambient. És creadora, productora i gestora cultural, especialitzada en mediació de projectes que reflexionen sobre producció, consum i deixalles, així com sobre els processos de construcció i disseny de la ciutat. Va ser becària de la Reial Acadèmia d'Espanya a Roma (2022). El seu treball busca generar nous imaginaris i narratives per a imaginar mons més justos i habitables.

Natalia Armijos

Consultora internacional i directora d'economia creativa | ConclBE

Llicenciada en Economia i Comunicació Social, amb màsters en Estudis Polítics Aplicats, Cooperació Internacional i un Executive MBA. Actualment dirigeix l'àrea d'Economia Creativa del Consell de Ciutats Iberoamericanes (ConclBE) i és avaluadora externa del programa ERASMUS+ per a la Comissió Europea i consellera en entitats socials. Entre 2021 i 2023 va ser directora general de Cultura de la OEI, on va impulsar programes en educació artística i indústries creatives. Anteriorment va ocupar la direcció general d'Administració, Finances i RH i, entre 2009 i 2018, va dirigir l'Oficina Nacional de l'OEI a l'Equador, enfortint la cooperació en educació, ciència i cultura.

Pascual Gil Muñoz

Director i conservador | Parc Nacional de Timanfaya

Enginyer forestal per la Universitat Politècnica de Madrid. Va iniciar la seua carrera en el Centre d'Investigació Forestal de l'INIA i posteriorment va exercir com a projectista autònom. En 1998 va ingressar, per oposició, en el cos d'enginyers forestals del Govern de Canàries i va exercir la seua labor a Tenerife en restauració i conservació forestal, i més tard com a cap del Servei Forestal i d'Ús Públic i Educació Ambiental. Amb àmplia experiència en investigació, conservació i gestió de l'ús públic, en 2021 va assumir la direcció del Parc Nacional de Timanfaya a Lanzarote.

Sara Magán

Directora | Fundación Contemporánea

Llicenciada en Humanitats i Màster en Gestió Cultural per la Universitat Carles III de Madrid, i màster en Estudis Feministes per la Universitat Complutense. Ha desenvolupat la seua trajectòria en les indústries culturals i creatives, on ha dissenyat i gestionat projectes nacionals i internacionals en diverses disciplines. En 2007 va cofundar Magán Innovación Cultural. Ha col·laborat amb organitzacions del tercer sector com a consultora estratègica en desenvolupament de negocis i gènere. Des de 2022 forma part de l'equip directiu de La Fábrica i actualment dirigeix la Fundación Contemporánea i l'àrea de professionals i relacions institucionals.

Yasodhara López

Directora general | Fundació Ciutat de l'Energia

Llicenciada en Ciències Biològiques per la Universitat de Lleó i màster en Biotecnologia per la Universitat de Granada, ha desenvolupat la seua carrera principalment en la Fundació Ciudad de la Energía (CIUDEN). Va ser directora de La Fábrica de Luz. Museu de l'Energia (2016-2018), del Departament de Projectes (2014-2016) i coordinadora de Documentació, Col·leccions i Conservació (2010-2014). Anteriorment va treballar en projectes forestals i en el sector agroalimentari i vitivinícola. Natural de Riego de Ambrós (Lleó), és membre de l'ICOM i del grup PMNI de la UNED Ponferrada.

@VistValencia

periscopio.fundacioncontemporanea.com

**AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA**

FUNDACIÓN CONTEMPORÁNEA